

**R.P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, É Societate Iesv, Jn
Collegio Romano Eivsdem Societatis Olim Theologiae
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Dispvtaiones
Scholasticae, & Morales, De virtute, & ...**

Lugo, Juan de

Lvgdvni, 1666

IV. Vtrùm propter periculum reincidenti in noua peccata obligentur de
facto fideles ad confitendum frequentius, quàm semel in anno.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82358](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82358)

periculum obliuionis sequentis. Sed neque ad hoc tenetur, quia praeceptum est solum confitendi peccata, quae tunc occurrunt memoriae praemissio examine humano modo: non est autem humanus modus illa exquisita, & metaphysica diligentia obliuionis, & notandi omnia peccata, & circumstantias, propter successum sunt, & scribendi eas, ne memoria decedat; sed potius esset grauissimum onus, & inutile, imò noxiū valde laqueus conscientiae superadditus; quare non debuit praeceptum cum eo rigore imponi.

Restat dubium illud circa obligationem confitendi, quando confessio est necessaria moraliter ad vitandum notum peccatum mortale, de quo nunc magis ex professo agendum est.

S E C T I O I V.

Virum propter periculum reuincendi in noua peccata, obligentur de facto fideles ad confitendum frequentius, quam semel in anno?

Diximus confessionem esse per accidens necessariam sub nouo peccato, quando alicui existimatur medium mortaliter necessarium ad superandam aliquam tentationem, & vitandum aliquod peccatum mortale, quod absque hoc medio non vitabit. Quam doctrinam circa alia media per accidens necessaria tradunt communiter Theologi, Valentia 1. 1. disp. 1. q. 2. punct. 5. quaestiuicula 2. Azor, tom. 1. lib. 8. cap. 7. p. 6. Petrus de Ledesma 2. tom. summa, tract. 1. c. 8. Thom. Sanchez in decalog. tom. 1. lib. 2. c. 1. n. 3. & c. 35. n. 9. Suarez tom. 2. de Religionibus lib. 1. c. 30. n. 17. & tom. 3. in tertiam partem, disp. 69. sect. 3. §. dico quarto, & denique de confessione in particulari: idem docent, idem Suarez in praesent. disp. 35. sect. 3. num. 10. Reginaldus in praxi, tom. 1. lib. 6. sect. 2. n. 29. & Filiucius tract. 7. num. 39. Ex qua doctrina videtur consequenter fieri de facto, licet Ecclesia suo praecepto solum obliget fideles ad confessionem annuam; obligari tamen ipsos per accidens ad saepius in anno confitendum, eo quod experientia doceat hanc confessionis frequentiam esse medium moraliter necessarium ad superandas tentationes, & ad vitanda noua peccata mortalia; enim, qui per totum annum confessionem differunt, nunquam, aut ferè nunquam transigunt illud absque nouis aliis peccatis mortalibus, & contra videmus eos, qui absque mortali peccato reperiuntur, frequentius confiteri, quam semel in anno: ergo confessio frequentior est medium moraliter necessarium ad vitanda noua illa peccata omnibus Christianis communiter loquendo; atque adeo seclusa ignorantia inuincibili, peccabunt mortaliter, non vitando hoc medio, quod tenentur assumere.

Hanc difficultatem sensit Caietanus in summa verbo Confessio, §. quinta frequens, ubi sic ait: Non inuenio tamen praeceptum de maiore frequentia, quam semel in anno: si tamen potest dici frequentia. Et licet praeceptum per se non inueniatur; interroget tamen se quilibet Christianus, quantum detrimenti in anima patiatur ex tam rara confessione quod euitaret, si frequentius confiteretur; & inde percipiet, si per accidens, hoc est, propter tollendas occasiones obliuionis peccatorum, & firmitatem, seu consuetudinem in peccando debet frequentius confiteri. Postea eandem difficul-

tatem sensit Petrus de Soto de institutione Sacerdotum sect. 3. de necessitate confessionis, ubi sic ait: Considerandum verò est, non deesse qui putent, teneri aliquem saepius confiteri, quam semel in anno, vel propter periculum obliuionis peccatorum, quia videlicet putat si in annum differat; obliuiscitur se posse peccatis; similiter propter vitanda pericula aliorum peccatorum, cum videlicet percipiat, se non modicum adiuuari contra recidendum peccatum ex frequentiori confessione, & contra eius omissionem grauari: hoc (inquit Caietanus) quilibet apud se indicet: & hoc fortè intelligunt, qui dicunt, cum conscientia distat, teneri ad frequentiores confessiones. Nos quidem in his, sicut putamus, consultiusimum esse exhortari omnes ad frequentius confitendum, si frequentius labuntur, & ut quilibet cum prudente, & Deum timente spirituali suo indice hoc statuat, ut scilicet ab eo accipiat, quam frequentius confiteri debeat, & quibus vi remediis ita non putamus in communi populo vitari esse aliquid imponendum. Qui bona fide semel in anno confitentur, sequentes magisterium Ecclesiae, & nihil aliud cogitantes, non videmus, quare urgendi nimium sint. Ceterum in priuatis confessionibus multò commodius id decernitur. Haec Sotus ibi ex quibus constat, hos duos Auctores inclinasse ad concedendam hanc obligationem per accidens in pluribus Christianis frequentandi confessionem, licet eam publice populo imponi non voluerint, sed in priuatis confessionibus de illa obligatione decerni. Postea verò P. Suarez in praesent. disputat. 35. sect. 3. n. 10. proposita obligatione per accidens confitendi, quando confessio dicatur medium moraliter necessarium hic, & nunc ad vincendam talem tentationem, & vitandum tale peccatum graue in tali specie; postea numero undecimo, sic ait: Potest hoc intelligi in ordine ad peccatum in communi, ut v. g. aliquis si confessionem multò tempore differat, licet determinatè timeat, ne adulteretur, vel occidat hominem, vel quid simile; tamen, & moraliter certus est saepius se peccaturum mortaliter in hoc, vel illa genere peccati distinctim, cum tamen, si frequentius confiteretur, moraliter sperat, posse se omnia, vel multa peccata vitare. Videtur ergo tunc saltem lex charitatis diuina obligare ad vitandum tali medio propter vitandum peccatum: imò ipsa lex virtutis poenitentiae videtur talem obligationem inducere; quia est quadam lex iustitiae ad Deum; & lex iustitiae obligat ad vitandam iniuriam, & consequenter ad vitandum medio existimato ad hunc finem necessario. Quod argumentum fatcor esse difficile: sed tamen Auctores non imponunt hominibus hanc obligationem; nec ego etiam impono; quia esset res valde onerosa, & scrupulosa: vix enim possent homines, qui per annum integrum confessionem differunt, a nouo peccato propter dilationem excusari, quia vix vitari est, qui moraliter possit vitare per totum annum omnia peccata mortalia, omitendo hoc Sacramentum. Haec Suarez, qui ad argumentum contrarium respondet dupliciter. Primum, quod quando in communi loquimur de peccato: nulla (inquit) censetur moralis occasio, vel periculum morale alienius peccati, & ideo non censetur tunc confessio medium ita necessarium, ut illius sit specialis obligatio. Secundum verò est, quando de speciali peccato loquimur, quin tunc semper censetur homo positus in occasione, seu morali periculo peccandi. Postea addit secundam solutionem, dicendo: Etiam si prior casus, ex hypothese facta verus sit ipsam tamen hypothese moralliter loquendo, raro posse accidere; quia vix potest cogitari occasio, in qua non possit superari tentatio, aue vitari nouum peccatum, nisi per medium confessionis. Hanc Suarez doctrinam amplexus postea est Filiucius loco citato n. 40. & Fagundez in secundo Ecclesiae praecepto lib. 1. c. 1. n. 16.

Denique

Denique modernus aliquis illius argumenti vi coactus, & confessionum experientia persuasus non dubitavit eam obligationem asserere de facto per accidens inveniri ferè in omnibus, cum compertissimum sit eos nunquam vitare nova peccata mortalia, si confessionem per annum integrum diffare velint.

45.

Dico primò: quod frequentia confessionis non sit medium necessarium ad peccatum mortale ali- quod determinatum vitandum, sed ad peccatum mortale in communi vitandum, non obstat quominus esset obligatio confessionis frequentis. Hæc videtur esse contra Patrem Suarez in verbis citatis, cuius distinctionem de medio necessario ad vitandum peccatum in particulari, vel peccatum in communi, impugnavi *disputatione præcedenti scilicet ultima*; ubi vidimus, non minùs obligari hominem ad impediendum peccatum mortale in communi, quando id certò scit sequi ex tali occasione determinata, quàm ad impediendum peccatum determinatum, nec vlla apparet ratio discriminis probabilis, ut ibi explicatum est.

46.

Non obligantur communiter fideles sub mortali ad confessionem frequentem propter periculum incidendi in nova peccata.

Dico tamen secundo: non obligantur communiter homines Christiani ad confessionem frequentem sub peccato mortali propter periculum illud incidendi in nova peccata, si ditiùs differant confessionem. Hæc videtur esse iuxta mentem communem Theologorum, qui hucusque talem obligationem non agnoverunt, nec pœnitentibus de illa scriptulum iniecerunt, nec in publicis concionibus proposuerunt populo tale præceptum; quod argumentum negatium cum tanta universalitate videtur habere magnam vim; neque enim est credibile ignoratam fuisse per tot sæcula hanc obligationem, aut si agnoscebatur, fuisse neglectam à sanctissimis, & doctissimis viris, qui licet ad frequentem confessionem hortati fuerint auditores suos; nunquam tamen sub obligatione illam ipsis proposuerunt.

47.

Secundò probati potest ex præcepto Ecclesiæ de confessione annua, quo licet explicitè non auferatur obligatio ex præcepto divino, vel naturali, si quæ est aliunde ad frequentiore confessionem: valde tamen insinuat, nullam esse talem obligationem. Si enim communiter tenerentur homines ad frequentiore confessionem, superfluum esse præcipere illis confessionem annuam: sicut si Episcopus aliquis legem conderet in suo Episcopatu, ut omnes qui non essent legitime excusati, ieiunarent semel saltem in singulis hebdomadis quadragesimæ: hæc certè lex non solum esset inutilis; sed etiam nociva, & scandalosa; quia subditi crederent, se satisfacere suæ obligationi ieiunando semel in hebdomada. Similiter ergo notuisset lex Ecclesiastica, quia fideles communiter credunt, se satisfacere suæ obligationi per confessionem annuam ab Ecclesiâ præceptam.

48.

Confirmatur primò, quia Ecclesiâ non ignorat plures ex Christianis confiteri solum semel anno; & tamen nunquam hunc abusum reprehendit, aut insinuat esse peccatum grave, solum præcipit confessionem annuam; per quod ostendit, se non curare de frequentiori, tanquàm de re obligatoria.

Confirmatur Secundo, quia ipsa confessio annua non præcipitur ab Ecclesiâ, nisi iis, qui mortaliter peccaverunt, ut suppono; non aliis; ergo supponebat Ecclesiâ, hos ipsos, qui mortaliter peccant, non habere præceptum frequentius confitendi: si enim illud haberent, renovaretur ipsis in memoriam sua obligatio, & reprehenderentur, eo

quod non nisi semel in anno confiteantur: quod tamen Ecclesiâ non facit, sed potius illum morem confitendi appellat, pium, & salutarem in dicta sess. 14. c. 5. in fine.

Tertiò probari potest ratione, quia obligatio illa frequentis confessionis ad vitandum periculum peccati mortalis, vel esset obligatio confitendi venialia sola, antequam homo laberetur in mortale; vel esset obligatio confitendi peccatum mortale primum, antequam laberetur in secundum. Neutrum dicendum videtur; Ergo non est afferenda talis obligatio Minor quoad priorem partem probatur; quia dicere, quod omnes Christiani communiter obligantur sub peccato mortali ad confitenda venialia propter vitandum periculum, quod alias omnes communiter habent incidendi in aliquod mortale, in primis novum est, & contra omnium mentem, & contra communem doctrinam, quæ docet, solum esse obligationem confitendi mortalia, quam doctrinam videtur universaliter approbare Tridentinum *dicta sess. 14. cap. 5.* dum dicit, *Peccata venialia quomodo vis vultis in confessione dicantur, taceri tamen circa culpam posse.* Non ergo est talis obligatio communiter loquendo in Christianis. Deinde si obligarentur sub mortali ad confessionem venialium propter illud periculum, obligarentur etiam sub mortali ad dolendum efficaciter de venialibus, & ad propostum emendationis circa illa: Nam obligatio ad confessionem affert secum obligationem ad dolorem, & propositum, sine quo confessio esset sacrilega, quare fatendum esset, quod Christiani communiter loquendo propter periculum committendi peccati mortalis tenentur sub novo peccato mortali ad dolendum de venialibus frequenter, & ad habendum serium, & efficax propositum frequenter de illis vitandis: quod tamen videtur esse durissimum, & contra omnium sensum; ac contra Theologos, qui docent, voluntatem committendi venialia multa, non esse mortalem, sed venialem quare multò minus erit mortalis carentia propositi circa emendationem aliquorum venialium, quæ aliquis commisit post ultimam confessionem. Fateor quidem, curam, & diligentiam circa venialia vitanda esse medium vtilissimum ad vitanda mortalia; & contra negligentiam, & notabilem contemptum circa venialia dispendere sæpe ad lapsum aliquem gravem; qui enim spernit modicam puritatem decideret. Nemo tamen diceret, ex hoc capite esse obligationem sub peccato mortali ad vitanda venialia.

Petes, cur non sit talis obligatio, cum sit obligatio sub mortali ad vitandum totum illud, cum quo habet connexionem moraliter certum peccatum mortale; si ergo talis sit connexio lapsus gravis cum negligentia notabili erga venialia, erit etiam obligatio sub mortali vitandi illam negligentiam.

Respondetur in primis, non quancumque negligentiam circa venialia asserere secum illud periculum moraliter certum lapsus gravis; sed quando est notabilis. Deinde non omne periculum mortale lapsus gravis debet vitari sub mortali; sed tunc quando absque gravi detrimento id fieri potest, ut diximus *disp. præced. dicta sess. ultima*; ubi insinuamus; non esse eodem modo loquendum de obligatione vitandi causam determinatam ad peccatum mortale indeterminatam, & in communi, ac de obligatione vitandi causam in communi ad peccatum mortale etiam determinatam. Nam diximus, esse obligationem, quando fieri potest, vitandi causam determinatam peccati in communi, non verò eadem.

eadem obligatio vitandi causam in communi, quia eo ipso, quod sit causa in communi, affert se cum grauissimam difficultatem, ad hoc vt auferatur: sicut homo v.g. se pro sua fragilitate ex aspectu feminatum labi grauitur: non tenetur tamen ad vitandas omnes feminas, sed plures, quæ difficillime possunt vitari. Sicut etiam, se in saeculo facile peccaturum hoc, vel illo genere peccati grauis, non tamen tenetur sub præcepto graui ingredi religionem, vt vitet illud periculum; quia hoc non tam est auferre vnam causam, quam auferre plures, quorum oblatio, & mutatio status difficillima est. Vnde licet Sanctus Gregorius in *Epistola ad Manutium Imperatorem* dixerit, multos esse, qui nisi fiant religiosi, salui esse non possunt, hoc est, sine magna difficultate, vt habetur *lib. 2. registr. epist. 62.* non tamen ideo quisquam eos ad religionis statum sub mortali obligabit: hic enim status continet multa, & difficillima. Sic ergo licet vitatio venialium in genere esset medium necessarium ad vitandum periculum peccati mortalis; est tamen medium difficile satis, eo quod sit medium in communi, seu oblatio multarum causarum; media autem adeo difficilia non videntur ponenda sub mortali ad vitandum periculum mortalis.

Nunc iam probemus illam minorem supra positam quoad alteram partem; scilicet quod nec illa obligatio possit ita explicari, vt esset in ordine solum ad confitenda mortalia, scilicet, ad confitendum primum mortale post vltimam confessionem antequam homo labatur in secundum, quia iam confessio frequens non obligaret, vt vitaretur peccatum; siquidem confessio illo modo obligans iam supponeret hominem peccare mortaliter intra annum, non ergo obtineretur finis intentus, scilicet, impedire periculum peccandi. Dices, impediretur saltem periculum frequentioris relapsus, si homo non expectat post primum relapsum, quod transeat totus annus, vt confiteatur.

Sed contra probatur quartò conclusio: quia confessio frequens post peccatum ideo potissimum utilis est, & conducit ad impedienda alia peccata frequentia, quia nimirum qui confitetur, dolet efficaciter de peccato præterito, & proponit serid, ac statuit firmiter apud se iterum non peccare; quod propositum, & quæ penitentia multum conducit ad non peccandum postea, quia non ita facile amplectimur illud, quod paulò ante valde displicuit; & quod serid, ac firmiter post maturam deliberationem statuimus non amplecti. Tota autem hæc utilitas, & efficacia potest haberi sine confessione Sacramentali: si homo, scilicet post primum peccatum mortale ante secundum habeat contritionem, & doleat efficaciter de suo peccato: imò etiam si per attritionem id faciat, quamvis enim hæc sine Sacramento non sufficiat ad iustificacionem, sufficit tamen ad coercendum hominem, ne iterum labatur in alia peccata, cum vera attritio includat propositum firmum non peccandi, quod quidem eiusdem ferè efficacitæ erit, ad vitandum periculum sequentis peccati: nam experientia, quæ ostendit, eos, qui differunt confessionem vsque ad finem anni, frequenter peccare mortaliter, ostendit etiam, eosdem non solum omittere confessionem, sed etiam dolorem, & penitentiam internam vsque ad finem anni. Non ergo est medium vnicum, & necessarium confessio ad vitandum periculum illud, sed sufficit etiam penitentia interna, quæ semper includitur in ipso Sacramento confessionis; Imò si homo adhiberet alia media, orationis, scilicet, & aliam iustificationis, lectionis librorum pio-

rum, & alia similia, non minus fortasse impediretur à nouis peccatis per hæc media, quam per confessionem solum absque iis mediis. Si quid ergo probat argumentum illud contrariæ sententiæ, non probat obligationem confessionis, sed obligationem penitentię internæ, & propositi, ratione quorum confessio habet potissimum illam vim ad impedienda noua peccata, imò nec probat obligationem ad hoc, sed ad hoc, vel ad alia media ex assignatis, indifferenter, & disunctim, cum singula possent conducere, si applicarentur.

Ad argumentum ergo initio propositum Respondendo negando in primis illam experientiam, quod, scilicet, dilatio confessionis afferat secum illud periculum: scimus enim, quam plures homines religiosos, & pios, qui per annum integram, imò per multos annos apud infideles versantur euangelizantes, & prædicantes, transigere totum illud tempus absque lapsu graui sine confessione; quia nimirum frequenter renouant propositum firmum non peccandis: sicut è contra videmus alios, qui frequenter confitentur, & passim relabuntur in peccata mortalia. Quod quidem plerumque oritur ex infirmitate, & fortasse ex defectu veri propositi non peccandi; quæ (ni fallor) est potissima causa, cur, qui semel solum in anno confitentur, frequenter cadant in peccata graua; quia, scilicet, ne tunc quidem, quando in fine anni confitentur, habent verum dolorem, & propositum firmum, sed velleitatem, & propositum infirmum: si enim tunc firmiter proponerent, non ita facile nec tam citò relaberentur. Veniunt autem tunc ad confessionem, coacti præcepto Ecclesiæ, & vt vitent excommunicationem, ac infamiam: si enim venirent nõ tam à temporis instantia, quam à desiderio conuersionis adducti: conuerterentur firmius, & starent diutius: è contra verò ij qui frequenter per annum confitentur, quando id potissimum non faciunt coacti aliqua lege, vel consuetudine suorum sodalium, sed voluntariè & spontaneè, veniunt ex desiderio sui profectus spiritualis, & obtinendæ veniæ suorum peccatorum, quare non mirum, si in eorum conuersione appareat maior correctio morum, & rarior lapsus, quia nimirum afferunt verum dolorem, & propositum firmum; cuius renouatio, vt dixi, multum iuuat ad illum finem, & quod propositum si affirretur etiam æquè firmum ab iis, qui post annum confitentur, multum etiam impediret, ne tam facile relaberentur.

Dices, ergo saltem erit obligatio sub mortali habendi penitentiam internam, & dolorem, ac propositum sæpius, quam semel in anno, propter vitandum periculum illud peccandi mortaliter, quod habent, qui semel solum in anno agunt penitentiam. Respondetur, mihi probabilius esse, quod præceptum penitentię internæ non obligat solum ad dolendum de peccato in articulo mortis, sed etiam ad dolendum antea. Nam licet non obliget ad dolendum statim post peccatum, videtur tamen obligare ad non diu differendam conuersionem, & reconciliationem cum Deo; vt statetur *Suar. tom. 4. in 3. part. disp. 15. sect. 6. n. 18.* & probatur *supra disp. 7. sect. 11.* vbi de hoc puncto ex professo dictum est.

Vnde dico tertid: de hoc peccato omissionis penitentię internæ debet per totum annum sine per se ex præcepto virtutis penitentię, vt dixi, siue per accidens ad vitandum periculum noui peccati, non oportet interrogare penitentem, nec eum etiam admonere in particulari. Hæc videtur esse maxime iuxta mentem Petri de Soto *supra* ad iudici, qui non vult illam obligationem populo proponi; & eam

53:

54:

55.
Non est ue-
nisse interro-
gare peni-
tentem de
omissione
confessionis
inter annum.

eam probavi dicta sect. 11. loquendo de præcepto pœnitentiæ, & probari potest iterum de omissione per totum annum primò, exemplo præcepti diligendi Deum, de quo etiam non interrogantur pœnitentes in particulari an dilexerint Deum super omnia, nec ad monentur de obligatione illius præcepti aliquando implendi: tum quia ex ipso discursu confessionis satis apparet, quomodo se habeat pœnitens erga Deum: Tum etiam quia propter varietatem sententiarum nō possumus imponere illi certam obligationem dilectionis Dei intra tale, vel tantum tempus, &c.

Probat secundò: quia talis interrogatio, vel admonitio inutilis, imò noxia videretur. Nam vel pœnitens ignorat invincibiliter illam obligationem, & tunc melius est relinquere illum in bona fide, quam incutere illi malā fidem: ex qua prudenter timeri potest scandalum ipsius rarissimi enim erunt ex talibus peccatoribus, qui propter illam notitiā postea moveantur ad dolendum de peccatis, illud etiam adiciendo omittendo pœnitentiam, quam deberent habere. Si autem pœnitens sciebat iam illam obligationem, frustra monebitur de illa.

56.

Dices oportebit tamen interrogare de omissione contra illud debitum, quia si sciebat obligationem, vel culpabiliter ignorabat illam, omissione fuit peccatum, & per consequens explicanda in confessione. Sed contra, quia nec ex hoc capite oportet interrogare distinctè: nam licet concederetur dari talem obligationem; Confessarius tamen audita confessione pœnitentis, & peccatis quæ per totum annum commisit sufficienter intelligit, ipsum non satis fecisse tali obligationi (si quæ erat) dolendi frequenter de peccatis, & proponendi firmiter pro tempore futuro: ex communi autem aliorum consuetudine potest indicare, qualiter se habuerit hic homo in illa omissione: scilicet eo modo, quo alij se communiter habent, nempe absque reflexione circa talem obligationem de pœnitentia habenda frequenter, & cum negligentia, ac torpore circa media suæ salutis procuranda, quæ est conditio communis eiusmodi hominum, & ex eorum statu, ac confessione clarissimè patet absque alia interrogatione. Frustra ergo magis distinctè interrogaretur, vel admoneretur præsertim in tali materia, circa quam, nec ipse confessarius posset aliquid certum statuere circa taxandam obligationem pro tempore sequenti. Nam (vt supra innuam) vel pœnitens tempore confessionis annuæ habet verum dolorem, & propositum, vel non habet. Si habet ergo si post hoc propositum firmum postea relabitur, non magis poterit sperari, quod post secundum propositum, & dolorem, postea non relabitur. Si verò tunc non habet verum dolorem, & propositum, iam lapsus sequens non oritur ex omissione frequentis doloris, & propositi, sed ex omissione doloris, & propositi debiti in confessione annua, qui defectus (vt dixi) in eiusmodi personis frequentissimus est.

57.

Denique addo, si aliquis specialiter magis innuatur frequenti confessione, quam frequenti pœnitentia interna, & proposito non peccandi, ita ut in hoc homine experientia doceret, ipsum non nisi hoc medio confessionis frequentis, posse vitare illud certū periculū reincidentia, tunc posse in illo admitti talē obligationē per accidens ad frequentē confessionē. Cæterum hic casus neque est communis, nec debent confessarij de illo specialiter inquire; semper tamen oportebit omnibus, quantum fieri possit consulere confessionē frequentem propter ingentem utilitatem quam affert, & aliquando etiam debet in pœnitentiam imponi, tanquā medi-

cina utilissima pro peccatis sequentibus vitandis. Ex dictis tamen obiter infero totam hanc obligationem, quæcumque illa sit, circa frequentiam pœnitentiæ, nō esse novam in lege nova, sed eandē fuisse ante institutionem huius Sacramenti: nā si loquamur de obligatione per se propter præceptum pœnitentiæ; sine de obligatione per accidens propter vitandum periculū peccatorum sequentium; Tunc etiam homo debebat non differre post peccatum mortale pœnitentiam, & petitionem veniam, ac reconciliationem cum Deo usque ad finē vite, sicut debebat etiam post peccatum mortale reintegrare aliquando tempore opportuno amicitiam cum Deo per actum dilectionis Dei super omnia. Debebat etiam renouare aliquando propositū firmum non peccandi mortaliter, vt hac ratione armaret se, & vitaret periculū certum mortaliter peccandi alioquin grauitur contra legē Dei. Quod ergo additū fuerit Sacramentū pœnitentiæ, nō auxit, nec induxit obligationē, quoad hoc, sed dedit medium facilius redeundi in amicitiam, & gratiam Dei.

S E C T I O V.

Vtrum ex diuino præcepto obligetur pœnitens ad confitendum per interpretem, aut scripto. Et vtrum id fieri possit?

Dvas partes continet hoc dubium: An possit, & an sit aliquādo obligatio id faciendi. Suppono autem primò, non esse nunc questionem, an possit fieri confessio absente confessario, sed an eo præsentē, possit per interpretē, aut scripturam fieri. Suppono secundò contra hæreticos nostri temporis, non esse necessarium, quod confessio publicè fiat, sed posse esse secretam, & auricularem prout definitur in Concil. Trid. sess. 14 c. 5. & ex Patribus probat Suarez, disp. 21. sect. 2. Suppono tertio, non esse contra institutionem aut valorem Sacramenti, quod confessio publicè fiat: quod contra Scotum, Grabrielē, Angelum, & alios docent omnes Theologi quos referunt, & sequuntur Sicut loco citato, & Valq. q. 91. art. 4. dub. 1. & probant ex Trid. illa c. 5. ubi aperte dicitur, non esse à Christo prohibitum illum modum publicè confitendi, & constat ex vñ, quando enim in naufragio, vel incendio nō potest aliquis secretò confiteri, publicè facit suā peccata, & absolutionem petit. Ratio autem est, quia ad necessitatem, & valorem Sacramenti solum requiritur, quod peccata manifestentur Sacerdoti, vt iudici: quod autem hoc, vel illo modo id fiat, parum refert.

Prima ergo difficultas est, an possit fieri confessio per interpretem. In quo omnes absque controuerſia conveniunt, fieri posse: & vñ fidelium id probat, & ratio est, quia eo modo iā pœnitens manifestat sua peccata Sacerdoti: quantum sufficit: quod à fortiori constat ex Sacramento matrimonij: quod omnes concedunt posse celebrari per interpretem coram Parocho, & testibus vt cum alijs, quos congerit, tradit Thom. Sanch. lib. 3. de matrim. diff. 39. & licet ipse id probet à fortiori ex Sacramento pœnitentiæ, in quo magis desideratur, quod confessarius habeat notitiā peccatorum; & tamen sufficit notitia, quam habet per interpretem; Vnde à fortiori sufficit, quod Parochus per interpretem habeat notitiā consensūs, quē præstat coniuges. Ego tamen existimo, maiore notitiā requiri in Parocho, vt valide assistat matrimonio, quā in Con-